

2002. július

A MAGYAR FIZIKUS HALLGATÓK EGYESÜLETÉNEK TÁJÉKOZTATÓJA

Várom a Pizzám

Általában 45 perc, amíg kihozzák (de most másfél óra lesz, mivel Mazsx magyarázta el a hozzánk vezető útvonalat – Mazsi). A pizza, az újságszerkesztés legfontosabb kelléke, utána következik a billentyűzet, egy jól felinstallált vi, végül egy jól lehiggasztott főszerkesztő. Valamiért az újságok csak éjszaka hagyják magukat szerkeszteni. Akármikor kezdtük, mindig este 9 körül született meg az első oldal. Ez a cikk arról szól, hogy a főszerkesztő, vagy a Mafihe elnöke

üdvözli a Gólyákat a fizikus szakon. (A mellettem álló Balázs, a főszerkesztő hevesen bólogat. Hiába, a kulimunkát nem ő végzi.)

E cikk szerzője úgy jött létre, hogy harmadik emeleti szobából lejöttem egy dossziét lehozni. A szerkesztőcsapat két tagja pedig addig nem eresztett ki, amíg tele nem gépeltem egy oldalt. Aztán megkérdezték, milyen pizzát kérek.

Jól vigyázzatok, ha a Mafihe irodába tévedtek!

Mazsx

Hát azt tudjátok-é, hogy kik vagyunk mink?

Mi vagyunk mindenki közt a legeslexebbek,
Mi vagyunk mindenki közt a legügyesebbek,
Mi vagyunk mindenki közt a legokosabbak,
És a lexerényebbek.

Ref1: Bújj át a t□ fokán hétszer,
Fontosabb légy mint az óvszer,
(de) Olyan mint a fizikus még akkor se lehetsz,
Mert a fizikus a FEJ, FEJ, FEJ !!!

Hát a szinguláris magvú parciális integro-differenciálegyenleteket tudjátok-é integrálni?

(Mi) integrálni nem tudunk, csak perturbálni* még,
És az sem mindig konvergens, habár ez illenék.
De új világ, mi kibukkan a ceruzánk hegyén,
Ez a lexebb mesterségl!

Ref2: Részecske vagyok, vagy hullám?
Élek-e vagy ez a hullám?
Megmondanám, hogyha tudnám,
De mindent én sem tudhatok!

Ismeritek-é a legegyszer□bb fizikai rendszereket?

Harmonikus oszcillátor, hidrogénatom**,
Van-e más is a világon, én nem tudhatom.
De ha netán volna más is, rúgja meg a ló –
– az csak perturbáció.

(Ref2)

Mit tudtok a Schrödinger-egyenletnek az □ teljesít□képességér□l?

Lett légyen az gólyatúra***, joghurt vagy kefir,
Schrödingernek egyenlete az mindent leír.
S bár Feynman szerint kimaradt az erkölcs és a ló,****
– ez csak perturbáció.

(Ref2)

Mi a véleményetek a fizika és a technika kapcsolatáról, a világegyetem tágulásáról, a MAΦGYEL□ jelen számáról***, és úgy általában err□l a [...] egészről□l?**

Tudásomnak asztaláról száz mérnök eszeget,
Tágul a tér, befogadni világnagy eszemet,
Parancsomra fordul a Föld, hasad az atom,
S már csak azt nem tudhatom,

hogy: (Ref2)

© dgy

* A pornográf változat nem tekinthet□ autentikusnak.

** Igazából a hidrogénatom is visszavezethet□ a négydimenziós harmonikus oszcillátorra.

*** Alkalmom szerint behelyettesíthet□, pl. gólyaeskü, vízítúra, nagy zabálás stb.

**** Lsd. Feynman, R.P.: Mai fizika/7., 199. old., MK, 1970.

***** Alkalmom szerint behelyettesíthet□, pl. a mai jéges□r□l, a dékáni hivatalról, a Mafihe-r□l, stb.

Definíció (értelmezési tartomány: jelen újság, valamint a Mafihe)

fizikus = „mindenki, aki a fizikával és annak határterületével kapcsolatos felsőfokú tanulmányokat folytat”

Néhány szó a Mafihéről

A Magyar Fizikus Hallgatók Egyesülete 1988. szeptember 28-án, pont tizennégy évvel ezelőtt alakult (ami megfordítva csak eggyel kevesebb mint 42). Remélem egy ilyen különleges évszám esetén Te is úgy érzed majd, hogy mindenképp el kell jönnöd éves Közgyűlésünkre (időpontját a fizikusnapárban megtalálod). Az elmúlt évek során sokan töltötték estéiket az Egyesület ügyeit intézve, az újságot szerkesztve, az alapszabályt módosítgatva, folytatva az ötletgazdák munkáját (Ván Péter, Budai Patroklosz, Lévai Péter, Horváth Ákos).

Hogy miért is volt jó ez nekik/nekünk? Mi az Egyesület célja?

A félreértések elkerülése végett a fenti két kérdést nem azért tettem fel, mert válaszolni is akarok rájuk. Sokkal inkább azért, mert remélem, hogy a cikk végére már Te is tudni fogod a választ.

Az Egyesület az elmúlt években sok különböző programot szervezett. A néhány fizikushallgató számára lehetőséget biztosító diákcserektől kezdve, a már többeket megmozgató TDK Hétvégén, Nyári Iskolán, FIVE-on keresztül az egészen a nagy érdeklődést kiváltó, talán legsikeresebbnek mondható CERN kirándulásokig. Természetesen nem csak a fenti programokat valósítottuk meg, felsorolásszerűen nézzük meg a továbbiakat: Paks és KFKI látogatások, ICPS(ek), Ortvay, NYIFFF, Előadóverseny, Szakhetek, Teaház szervezése Szegeden, kiadványok készítése valamint sok más apróság, no meg ami kimaradt. Mindeközben hatalmas tőkét halmoztunk fel az irodában, egy évek óta ott kallódó barna, egyre porosabb sál formájában. A sál ügyében hosszasan érdeklődtem a tulajdonviszonyok után, de most lassan két-két és fél év után úgy érzem nem fog felbukkani hatalmas tömeg, a Mafihe eme vagyonát követelve. És hamar itt tartunk a vagyonnál meg kell említenem, hogy a Mafihe közhasznú. Ez két dolgot von maga után. Egyrészt azt, hogy sosincs pénze (*jelenleg 9 millió van a számlánkon... - az olvszerk.*), másrészt azt, hogy lehet támogatni. Például pénzzel. (Vagy sállal.) A támogatás két formája közül az egyik ráadásul még nem is kerül a támogató pénzébe, ugyanis felajánlhatja adójának 1%-t, ehhez csak a Mafihe adószámát kell a megfelelő adatlap megfelelő rublikájába beírni. Hogy mi is ez a szám? Elárulom: **19025128-1-43**. Az így befolyt hatalmas vagyont a fenti programokra fordítjuk.

Jelenleg az Egyesületben 5 Helyi Bizottság (HB) működik. Kettő az ELTE-n (CSHB) és (EHB), egy a BME-n (MFHB), egy Szegeden (SZHB) és egy Debrecenben (DHB). A Helyi Bizottságokba lépve, a tagdíjat befizetve lehet mindenki a Mafihe tagja. Ezek a tagszervezetek persze a tagdíj beszédésén kívül is elvégeznek néhány feladatot. Saját programjaik megvalósításán kívül segítik az országos feladatok elvégzését az Egyesület nagyobb programjai esetében.

A tagságra, az előnyök (kedvezmények, lehetőségek) igénybevételén kívül csak egyetlen apró feladat hárul: részt kell hogy vegyen az Egyesület legfontosabb döntéshozó fórumán, a Közgyűlésen (időpontjukról a tagságot levélben értesítjük). Mielőtt megijednél, megnyugtatlak, még a legpezsgőbb aktivitás idején sem kell évi háromnál többre számítani, és általában egy évben kettőt szoktunk tartani. Amennyiben egyéb elfoglaltságaid miatt nem tudsz eljönni, úgy illik egy rövid elektronikus levél formájában kimentésedet kérni.

Két Közgyűlés között a Nemzeti Bizottság (NB) és az Elnökség irányítja az egyesület életét. Megkeresi a lelkes szervezőket, segíti munkájukat, intézi a pénzügyeket, illetve az adóhatóság és a bíróság felé teljesíti az egyesület kötelelességeit.

Az Egyesület szabályai közül még egy mindenképp érint téged. Mégpedig, hogy az 1993. évi Közgyűlési határozat alapján az első beiratkozásodat követően tagsági díj fizetése nélkül lehetsz a Mafihe tagja az őszi rendes Közgyűlésig.

A Mafihe a cikk elején említett rendezvények megszervezésén kívül más fontos tevékenységet is ellát, mint például kiadványok megjelentetése. Ezek egyikét tartod most a kezvedben ugyanis a Gólyamafigyelő a Mafigyelő különszáma. A Mafigyelő azaz a Magyar Fizikus Hallgatók Egyesületének Tájékoztatója havonta jelenik meg, minden félévben háromszor (szeptember, október, november, február, március és április végén). Egy szám elkészítése több részből tevődik össze. Első és talán legnehezebb, de mindenképp a legtöbb ötletet igénylő része, az újság cikkeinek megírása (például a gólyatáborról, amit általában gólyák írnak). Ezt követi egy kevésbé kreatív, ám annál nagyobb precízitást és odafigyelést igénylő munka, az olvasószerkesztés. Ez a munka abból áll, hogy a már megírt cikkek helyesírási és fogalmazási hibáit javítja ki a szerkesztőség. Az előbbi könnyű, az utóbbit annál nehezebb teljesíteni, hisz figyelembe kell venni a cikkíró szándékát, el kell dönteni hol a stílus és a fogalmazási hiba közt határ. A befejező feladat, a tördelés, ismét igénybeveszi a végrehajtó ötletgazdagságát, különösen nagy művészet néhány mondattal kitölteni egyik-másik oldalt, illetve egyik zseniális cikkírónk, Mazsi háromoldalas alkotásait kettőre begyömködni.

Végül pedig meg kell említenem a legfontosabbat. A Mafihét nem oktatók, hanem hallgatók működtetik, látják el az alapvető feladatokat. Ez számodra csak annyit jelent, hogy várunk, van helyed a Mafihe soraiban. Azt pedig, hogy miben is különbözik a házasság és a Mafihe tagság a lap alján megtalálod.

Gönci Balázs

„A Mafihének meg nekem nincsenek közös utódaim.”

(Mazsx, egy régi Mafihés szavai, lásd a cikket.)

KISSZÓTÁR

ICPS – International Conference for Physics Students. A „konferenciák konferenciája”. Az a hely, ahova egyszer mindenkinek el kell mennie, hiszen amennyiben tényleg fizikus leszel, elkerülhetlenné válik, hogy Te is előadást tartsál angol nyelven, amire ez a konferencia a legjobb gyakorlóterep. (Már most ne felejtse el beiktatni jövő vagy utána következő valamelyik nyári programodba!) '96-ban Szeged, '97-ben Bécs, tavaly Coimbra (Portugália), idén pedig Helsinki ad otthont az ~nek. Augusztusban tartják a nyolc napos konferenciát, ahol mindenki szabadon tarthat előadást saját témájából, vagy mutathat be posztert kutatási területéről. Mindezt persze angolul és a többi diák érdeklődésétől kísérve. A ~en ugyanis kb. 300 diák vesz részt a világ minden tájáról. A hivatalos védnök az

IAPS – lásd az idevonatkozó cikket (12. oldal).

JiAPS – The Journal of the International Association of Physics Students, amely az IAPS hivatalos lapja. Ez az évente háromszor megjelenő 20 oldalas újság megtalálható a hálózaton is.

SZDU – Szakmai Diákszervezetek Uniója. Ennek is tagja a Mafihe. Az ~ biztosítja a kapcsolatot a többi nemzetközi diákszervezettel (pl. IAESTE, AIESEC). Legfőbb rendezvénye a

MIX – Magyar Ifjúsági Képzési Szeminárium, melyet tavasszal tartanak és ahol a szakmai programok (pl. egyesületi ügyek, képzések, tréningek) mellett közös bulik segítik egymás megismerését.

IAESTE – A Magyar Mérnök-hallgatók Egyesülete. Egyesületeink között több, mint 10 éves munkakapcsolat van, ugyanis rajtuk keresztül bonyolítjuk le cseregyakorlatunk egy részét.

AIESEC – A Magyar Közgazdász-hallgatók Egyesülete, a legnagyobb magyar diákszervezet.

Manó és Edit

FIZIKUS NAPTÁR

Pontos időpontokat sajnos csupán az ELTE szervezésű – országos és helyi – eseményekről tudunk közölni.

2002. szeptember 2.

augusztus 25 – szeptember 1.

szeptember 9 – 13.

szeptember 3 – 6.

szeptember

szeptember vége

szeptember második fele

október 19.

október közepe

október 23 – 27.

október vége

október vége

november

október 12.

október 30.

november 1 – 11.

november 15 – 17.

november 22 – 23.

december első fele

december

december 12.

december közepe

2002. dec. 31 – 2003. jan. 1.

január

február eleje

február közepe

február vége

március 22.

március

április eleje

tavasz

április vége

május 1-4.

tavasz

május

május 16–18.

május első fele

május vége

május vége – július eleje

június vége

július

augusztus első fele

augusztus vége

augusztus 26 – szeptember 2.

GOTO 1 (majdnem)

fizikus gólyák beiratkozása

Fizikus – bölcsész gólyatábor

ELTE beiratkozás

Fizikus Szeptember

'SKÜ, utána éjszakai túra

a LUFU-klub évadzáró vizitúrája

BME – ELTE fizikus számháború

Tizenharmadik avagy Para-Tor-túra

ELTE TTK nyílt nap

Mafihe Közgyűlés

FIVE FizikaVersenly I. forduló

pótgólyatábor

látogatás a KFKI RMKI-ban

ELTE TTK gólyabál

fizikus TDK-dolgozatok leadási határideje (ELTE)

Nemzetközi Ortway-verseny

Fizikus TDK Hétvége

Tizenkettedik Túlélőverseny

zh-k és pótzh-k torlódási pontja

CERN kirándulás

az Ortway-verseny eredmény-

hirdetése, Fizikus Mikulás

Fizikus TDK konferencia (ELTE)

a LUFU klub szilveszteri vizitúrája

vizsgaidőszak

beiratkozás, tanévkezdés, óra- és

teremcserék

a LUFU Klub vizitúrája a Hévízi-

patakon

látogatás a paksi atomerőműben

Tizenkilencedik Tor-túra

Negyedik LAZA 7

tavaszi szünet, magashegyi túrával

Állásbörze (BME)

MIX

a LUFU Klub szezonnyitó vizitúrája a

Bodrog-árterén

NYIFFF '02

FIVE II. forduló

Eötvös-napok (ELTE)

Tizenharmadik Túlélőverseny

lásd december első fele

a LUFU Klub rafting-túrája az Isonzón

vizsgaidőszak

szigetkerülő vizitúra "unom a vizsgákat"

jelszóval

a Fizikus TDK és a Mafihe Nyári

Iskolája

a LUFU Klub nagy nyári vizitúrája

ICPS

Fizikus – bölcsész gólyatábor

one two three four Fizika Verseny

Ezt a cikket most egy nálam avatottabb embernek kellene írni, de mivel momentán egy sincs itt belőlük, ezért kénytelenek lesztek velem beérni.

A cím azt hiszem, mindent elárul. Majdnem mindent. Talán csak azt nem, hogy az 1999-es hagyományteremtő FIVE után a verseny minden évben meghirdetett. S valószínűleg idén is megrendezésre kerül, bár erről közelebbi információink egyelőre nincsenek. A szervezői a Mafihe SzHB, a Szegedi Egyetem Fizikus Tanszékcsoportja és az ELFT Csongrád megyei csoportja.

Mi is az a FIVE? Egy verseny, ahol...

...egyenlő eséllyel indulhat minden fizikát tanuló egyetemista.

...igazán érdekes feladatok várnak rád.

...inkább az ötleteidre van nagyobb szükséged.

...elérésztheted a fantáziádat.

...csapatban versenyezhetesz.

...értékes díjakat nyerhetsz.

Ezen a rendhagyó, nyílt fizika versenyen fizika tanár és fizikushallgatókból álló 3-5 fős csapatok indulhatnak. Természetesen más szakos és nem csak szegedi diákok jelentkezhetnek. A verseny elindítóinak célja egyenlő esélyeket teremteni az indulók között, ezért a kitűzött feladatok megoldásához általában nem speciális fizikai és matematikai ismeretekre, hanem nyitott gondolkodásra és fantáziára van szükség.

A verseny két részből áll. Egy előzetes írásbeli fordulóból, amely feladatlapjának megoldása a nevezés. A második, szóbeli forduló már tavasszal zajlik egy neves személyekből álló zsűri előtt. Ekkor a csapatok élőben mérik össze erejüket. Ebben a fordulóban minden csapatnak meg kell oldania egy

olyan problémát is, melyet egy másik csapat tűzött ki a számára.

Most ízelítőül nézzük meg, hogy mi történt eddig. Kiderült, hogy egy Bronstejn Matematikai zsebkönyv segítségével hogyan becsülhetjük meg egy földönkívüli rovar energia-felvételét; mekkora egy légy repülési sebessége; mikor kell elhagyni földrengés esetén a pécsi pokoli tornyot; milyen különbségeket és hasonlóságokat találhatunk az embertömegek mozgása és a folyadékok áramlása között; sikerült az eltűnt idő nyomára jutni a Forma 1-es időmérő edzésen; valamint két hőlégballont is építettünk, az egyikkel a Szerves Kémia Tanszékét, a másikkal a Teológiát gyűjtöttük fel (majdnem), és bár ez nem tűnt fel az újságróknak, de azért a címlapra kerültünk.

S miért is érdemes indulni? A triviális válaszokon kívül (értékes nyeremények, megmutatni a többi hóhányónak, stb.) azért, mert a Fizika Versenyen érdekes feladatokkal találkozhatasz még akkor is, ha (a költővel szólva) „integrálni nem tudunk, csak perturbálni még...”. Végül, de nem utolsó sorban: a legfőbb főnyeremény elnyeréséért van a nagy tolongás – kié lesz a *Nagy FIVE Serleg*?

A Serleg ércablájába mindenik év győztes csapatának neve, egyeteme, és az évszám bevésettetik, s a Serleg kicsiny másolata a győzedelmes csapat által magával vittetik.

A FIVE pontos idejét, a versenykírást, s az első forduló feladatait keressétek össze a faliújságokon, vagy a már jól ismert honlapunkon (www.mafihe.hu).

A régi Szervezők nyomán Mazsi

Közgyűlés, avagy a Nagy Bevonókúra

„Ha szólít a blues, légy résen
Indulnod kell”
/Hobo/

Mit tehet egy fizikustanonc első évének egyik napfényes októberi hétvégéjén? Egy-két (-három...) pohár bor mellett viccelődhet az egész országból összesereglett fizikus barátaival. Ja, hogy ilyenből nincsen még sok? Soha sem lesz elég, de mi kitaláltuk csak Neked az NBK-t. Minden évben van egy napfényes őszi hétvége, amikor az ország fizikushallgatóinak a java összegyűlik, hogy találkozzanak egymással, és nem utolsó sorban azért, hogy megtartsák a Mafihe közgyűlését. Itt közelről megismerkedhetsz az aktivistákkal, még közelebbről az aktivistanőkkel, bulizhatsz, közgyűlhatsz és TE is aktivistává válhatsz, vitatkozhatasz az alapszabályról, stb. Itt igazán

megtudod, hogy „Kik is vagyunk mink”. Tavaly az egri borokat kóstoltgattuk, és a végén az egerszalóki fürdőnél pihentettük magunkat a vízből kivált mézskő aljában. Hogy az idén melyik borvidéket látogatjuk meg, és milyen programok lesznek, az egyelőre legyen +[F.

Ennek költsége néhány ezer forint körül lesz, aminek nagy részét (mint ahogyan más MAFIHE rendezvényen is) a MAFIHE állja. Pontosabb információt kaphatsz a levelezőlistákon, a honlapon (www.mafihe.hu), a Mafigyűlés következő számában, és a Helyi Bizottságod képviselőitől. Náluk kell majd jelentkezned is.

marci

Gyűljünk Közt!

LUFİ KLUB

A LUFİ klub (LUsta FIZikusok klubja) 1985-ben alakult fizikus hallgatók és oktatók részvételével. A lelkes alapítók célja a klub nevében említett lustaság legyőzése, az ülőmunkára kényszerített egyetemi ifjúság megmozgatása, vízi-, gyalog-, kerékpár-, hegymászó-, barlangi, nyári és téli, nappali, éjszakai és levelező túrák szervezése volt. Az első sikeres megmozdulások után a TTK más szakjaira járók is csatlakoztak, később bölcsészekkel is bővült a kör.

A LUFİ klub informális társaság, nincs hivatalos tagsága, alapszabálya, bankszámlája, tagsági díja, vezetősége és ellenőrző bizottsága (ellenben van jelvénye, plakátjai, fejléces papírja, kiterjedt üzleti levelezése, számos elnyert pénzügyi pályázata, saját szigete gyarmatokkal, három kondérja, négy vizeskannája és exkluzív, kizárólag a túrákon kapható LUFİ-emblémás pólója, (ára 600 Ft). Mindig az a LUFİ, aki eljön az aktuális LUFİ-túrára.

Eddig 60 kisebb-nagyobb vízitúrát szerveztünk, köztük minden nyáron egy kéthetes mozgótábor. Bejártuk a Duna teljes magyarországi folyását és a Tisza nagy részét. Többször végigeveztük a Rábát, a Mosoni-Dunát, a Túrta, a Bodrogot, és bebarangoltuk a Szigetközöt (amíg még létezett). Februárban a Hévízi-patak végigevezésével és a Balaton jege törögetésével nyitjuk meg a vízitúra-szezont. Minden évben többször szervezünk két-három napos túrát a Szentendrei-sziget, olykor a Csepel-sziget megkerülésére (van, amikor sikerül is megkerülni). Minden évben felkeressük a Bodrog árterét az áprilisi nagy áradás idején, derékig vízben álló fák és úszó vaddisznó-csordák között evezgetve. A nyári vizsgaidőszak közepére esik az "Unod a vizsgákat? - Gyere velünk evezni!" jellegű ötnapos lazító-túra. E túrákat követi a nyári kéthetes nagy vízitúra, majd a szeptember végi évadzáró evezés. Az utóbbi években többször meglátogattuk a szlovéniai Soca folyót, az egykori legendás Isonzót, és raftingtutajjal vagy anélkül végigszáguldtunk türkizkék habjain.

Terveink közt szerepel a dunai nagy kör bejárása, a magyarországi kisfolyók végigevezése, vadvízi túrák szervezése a Tisza, a Hernád, a Vág, a Dunajec, a Maros felső folyásán valamint a jelentős rafting-kultúrájú szlovéniai és ausztriai hegyi folyókon, a Mazuri-tavak bebarangolása, valamint egy Duna-túra a Fekete-erdőtől Budapestig. Emellett folytatjuk a kezdő vízitúrázók szoktatására szolgáló szigetkerüléseket is.

Túráinkon minden fizikus (mat-fizes, geofizikus, bölcsész, barátjuk, barátnőjük, rokonuk és üzletfelük... stb.) részt vehet, ha tud úszni, és vállalja a sajnos egyre növekvő csónakbérleti és - szállítási, valamint kaja - költségeket. (Egy háromnapos hétféle túra kb. 3000 Ft-ba, az ideai tíznapos szigetközi túra kb. 8000 Ft-ba került. Ebben benne volt a csónak díja, a vonatjegy, a napi meleg vacsora és hideg reggeli, de nem volt benne a napi tíz sör, a cikolaszigeti mulatozás, az ásványrárói Szürke Gém, a győri Yankee-pub és egyéb egyéni kulturprogram ára.) Anyagi gondjainkon remélhetőleg - legalábbis részben - segítenek a HÖK által beszerzett, és a LUFİ klub által beüzemelt vadonatúj hajók (a **HÖK folyami flottája**), amelyek minden TTK-s

hallgatóknak potom pénzért, előszezonban napi 200, főszezonban napi 300 Ft-ért állnak rendelkezésére. A flotta jelenleg tíz négyszemélyes kenuból áll (név szerint: *Ágota, Triviális, Hova megy a süni?, Harmonikus oszcillátor, Zsoltij parahód, ...nincs is ibolya!, Spontán kompaktifikáció, Összetett tengernagy, Bölcsészlány, Venator, venator...* – előbb-utóbb rájössz, miért pont ez a nevük...). A részleteket illetően ld. a Gólyanyúzt. Csónakigénylés márciustól októberig a dgy@ludens.elte.hu címen.

A hétféle kis túrákon 10-30, a nyári nagy túrán 30-50, a Bodrog-ártéren 60-100 fő a tipikus létszám. Téged is várunk! Figyeld a LUFİ-emblémás plakátokat a Haliban és a Lágymányosi épületben is! Amint e-mail címhez jutsz, iratkozz fel a LUFİ-listára (lufi-request@ludens.elte.hu, a levél tartalma: *subscribe*)! Egyéb kérdéseidet is felteheted a dgy@ludens.elte.hu címen.

A LUFİ klub nemcsak a vízen működik. Gyakran szervezünk egynapos gyalogtúrát a Pilisbe, a Börzsönybe vagy a Budai-hegyekbe. Sokan jártunk az ország különböző tájain (Mátra, Mecsek, Bükk, Pilis, stb.) szervezett 50 km-s teljesítménytúrákon, a BEAC Super-8 kombinált túrán, az Olimpiai Ötpróba rendezvényein. Néhányan többször teljesítették a Kinizsi 100, illetve a BEAC-Maxi szupertúrát. A tavaszi szünetekben egyhetes hegyi túrákat tettünk a Nyugati-Tátrában, a Magas-Tátrában, a Szlovák Paradicsomban és a Retyezátban. Néhány tagunk magashegyi sziklamászó tanfolyamot is végzett. Szakképzett barlangász tagjaink vezetésével ismerkedő túrán jártunk a Budai-hegyek és a Bükk több barlangjában (Mátyáshegyi-, Ördöglyuk-, Istvánláp, stb.).

Megemlítendő, hogy a LUFİ klub részt vesz a 'SKÜ, a zempléni gólyatábor, illetve az ott szerzett ismeretsegeket elmélyíteni hivatott pótgólyatábor, az Eötvös-napi ünnepeket és bulit követő éjszakai túra valamint az évente kétszer sorra kerülő Tor-túra és Túlélőverseny szervezésében és lebonyolításában.

Az egyetemista lét átmeneti volta miatt a LUFİ klub aktív tagsága lassú diffúzióval folyamatosan cserélődik, bár vannak, akik régen végzett öreg hal létükre is visszajárnak. Te, mint gólya, bármikor bekapcsolódhatsz programjainkba, sőt ötleteiddel és esetleges kapcsolataiddal bővítheted az ok spektrumát. (Nem szerveztünk eddig még pl. vitorlás, repülő, lovas és szántúrát, **túlélőversenyt és számháborút** [javítás a 97-es frissítéskor - a szerk.]) Bármilyen LUFİ ügyben fordulj bizalommal dgy-hez (Lágymányos 2.72, Európa).

Cseregyakorlatok, ösztöndíjak

Öt év. Még kimondani is sok. Hát még végigcsinálni! Vagy mégsem? Nekem az az érzésem, hogy ahogy telik-múlik ez a bizonyos öt év, az évek, a fizika minden törvényére fittyet hányva, egyre rövidebbek lesznek. Vagy csak egyre jobban érezzük magunkat, s emiatt tűnik egyre nagyszerűbbnek? Nem tudom. Azt viszont igen, hogy vannak dolgok, melyek még feledhetetlenebbé varázsolják az előttek álló éveket. Ilyenek például a cseregyakorlatok és a külföldi ösztöndíjak.

Miért is olyan nagyszerűek ezek? Először is azért, mert ezt az elkövetkezendő öt évet nem kell itt, ezen az egyetemen eltöltened. Ha elég magabiztos a nyelvtudásod, akkor kipróbálhatod, milyen egy külföldi egyetemen tanulni. Esetleg 2-3 év „letöltése” után, már a diplomád átvétele előtt dolgozhatsz, mint fizikus, akár külföldön is. Kipróbálhatod, milyen lesz „élesben”, a nagybetűs Életben. Másodszor azért, mert ezek alatt a hetek, hónapok (a túlbuzgóknak akár évek) alatt a nyelveket is gyakorolhatod. S végül, ha egy pár hónapos nyári cseregyakorlaton veszel részt, akkor még a nyaralásod is meg van oldva, méghozzá olyan nagyszerűen, hogy még fizetést is kapsz érte!

Most lássuk egy kicsit részletesebben, először talán a cseregyakorlatokat. Ez nem egy modern találmány. Jól ismert alak volt a középkorban a vándordíák, aki egyetemi éve alatt végigbarangolta Európát. Ennek a középkori diáknak az utódai vagyunk mi is, mivel a tapasztalatszerzésnek és a nyelvtanulásnak azóta sem találtuk jobb módját, mint a hosszabb-rövidebb utazásokat más országokba, egyetemekre, kutatóintézetekbe.

A cserék során lehetőséget kapsz arra, hogy a már elsajátított elméleti tudást a gyakorlatban is kamatoztasd egy kutatóintézetben, vállalatnál, vagy éppen egyetemen; s egyúttal tapasztalatokat szerezz a nagyvilágban folyó kutatási irányokról és módszerekről. Személyes kapcsolatokat is kiépíthetsz, melyek később, amikor pályád önálló szakaszába lépve saját kutatási feladatokat megoldásába kezdesz, segítik a manapság egyre nélkülözhetlenebb nemzetközi együttműködést.

Ha e rövid ismertetés után máris kedvet kaptál arra, hogy pár év múlva részt vegyél egy ilyen cseregyakorlaton, akkor már most (na jó, elég lesz szeptemberben) nekikezdhetsz a pontvadászatnak. Mit is jelent ez? A cseregyakorlatokra jelentkező hallgatókat egy előre meghatározott pontozási rendszer alapján rangsoroljuk, s a kapott állások közül ebben a sorrendben választhatnak a hallgatók (de természetesen csak olyan állást, melynek feltételeit teljesítik). A pontozási rendszert megtalálod a Mafihe honlapján (www.mafihe.hu). Ha most ez éppen nem lenne előtted, akkor elárulom, hogy pontokat az alábbi kategóriákban szerezhetsz:

- Tanulmányi eredmény. Ez azt hiszem egyértelmű, minél jobb az átlagod, annál több pontot kapsz. S hogy ebben a kategóriában maximális pontot kapsz, már szeptembertől hajtandó kell.

- Szakmai tevékenység. Ez elsősorban a felsőbb éveseket érinti, hiszen ebbe a kategóriába tartoznak a TDK dolgozatok, a cikkek, vagy a konferenciákon való részvételek.

- Közösségi tevékenység. Azt hiszem ez az a kategória, ahol a legkellemesebb a pontgyűjtögetés. Elég csupán a Mafihe rendezvényeit rendszeresen látogatnod, s ha ezek megtetszenek, akkor idővel (nagyon rövid idővel), te is beszálhatsz a szervezésbe, s máris egy kanyarral leelőzted azt, aki folyton csak a Bronstejnt bújja ☺.

Miközben ti a pontokat gyűjtögetitek, addig mi (veled együtt), a Mafihében különböző magyar egyetemeket és kutatóintézeteket keresünk meg, hogy állásokat kérjünk tőlük, melyeket azután az IAESTE (Magyar Mérnökhallgatók Egyesülete) képviselői külföldi állásokra cserélnek, hogy nektek legyen miből válogatnotok. Így, amíg ti külföldön dolgoztok, addig kb. ugyanannyi külföldi diák dolgozik itt, Magyarországon. A szerencsés kiutazónak, természetesen rendelkeznie kell az angol, vagy a célország nyelvének megfelelő szintű ismeretével.

S most térjünk át az ösztöndíjakra. Ezekből nagyon sok fajta van. A hosszukat, témájukat, s a célországokat tekintve mindenki megtalálhatja a kedvére valót. Érdemes a HÖK Külügyi faliújságát böngészni, de szerintem olvashattatok már a Gólyanyúzbán is a lehetőségekről. A kiutazás céljai itt is ugyanazok, mint a cseregyakorlatoknál, de itt nagyobb hangsúlyt fektetnek a külföldi egyetemeken folytatott tanulmányokra. S hogyan lehet megszerezni egy ilyen ösztöndíjat? Lássuk hogyan csináltam én.

Egy szép tavaszi napon megkérdezték, hogy lenne-e kedvem fél évet eltölteni egy francia egyetemen. „Miért is ne, mit kell tenni érte?” „Kitölteni ezt az adatlapot.” Kitöltöttem. Aztán szeptemberben már robogott velem a busz Párizs felé. Vannak persze nehezebb esetek is, de azoktól sem kell megrémülni! Általában egy szakmai önéletrajzot kérnek, s pár mondatot arról, hogy miért is szeretnél kinn tanulni.

Most azonban nézzük meg milyen is egy ilyen kiutazás. Ehhez térjünk vissza ahhoz a bizonyos szeptemberi naphoz. 24 órányi utazás után „máris” megérkeztem Párizsba (az idézőjelet itt csupán az értheti, aki már próbálta). Vasárnap este volt, már elmúlt 8 óra. Lefoglalt szálláshelyemről csak annyit tudtam, hogy Párizs egyik külvárosának kis hoteljében található. Megvolt a címe! Aki ismeri Párizst, az tudhatja, hogy ez alig valamivel jelent többet, mintha nem tudnám. Én azonban még nem ismertem, s nagy lendülettel fogtam a megkeresésébe.

Am azonnal akadályba ütköztem, ugyanis nem volt metrójegyem. De találtam jegy-automatát! Igen ám, de csak papírpénzem volt. Hmmm... Pár perc leforgása alatt megismerkedtem a franciák segítőkészségéről, mivel az első szembejövőtől kaptam ajándékba néhány metrójegyet.

A következő akadály egy kicsit más természetű volt. Ugyanis poggyászom méretét erősen rányomta bélyegét, hogy Strasbourgól még nem utalták át az ösztöndíjamat, s sajnos nem is tudták megmondani, hogy mikor fogom azt megkapni, ebből adódóan néhány heti hideg élelem lapult félévnyi ruhám, s

néhány könyvem mellett. Ez még nem is lett volna nagy baj, hiszen tudtam, s előre edzettem a feladatra. Azonban nem készültem fel a párizsi metrók jegykezelő berendezésére, amely első ránézésre elég ijesztő. Először is embermagasságú, ezért átugrani nem lehet. Miután kezeltem a jegyet, kitérte kapuit, ám nem az én és csomagjaim méretére tervezték, s hát igen... bizony, miközben az átjutás legkritikusabb szakaszába értem, bezárultak a kapuk. Akarom mondani, bezárultak volna, de nem tudtak, mert én közéjük szorultam. Pár perc leforgása alatt újra megtapasztalhattam a franciák segítőkészségét, bár ez láthatóan nehezebb dió volt, mint az előző.

Ám egy modern vándordiáknak még ez sem veszi el a kedvét! Párorai bolyongás, több tucat kérdezősködés, s néhány stoppolás után ott álltam a hotel előtt. Melyet zárva találtam, mert kapuzárás 22 órakor volt, s én bizony már éjfél felé értem oda. Barátságos tábla fogadott, hogy ha zárva találok a kaput, hívjam fel a tulajdonost, aki rögtön átjön valahonnan a közelből s beenged. Igen ám, de nekem nem volt telefonkártyám. S szerencsére mielőtt elkezdtem pénzzel működő fülkét keresni, rájöttem, hogy nekem még mindig csak papírpénzem van. Így a küzdelmet feladtam. Első éjszakámat egy elhagyatott külváros egyik barátságos hoteljének kertjében a padon fekvé tölöttem. Elaludni nem mertem, ahhoz túl sok csomagom volt, de a csillagos ég Párizs felett is szép volt...

Azért ne ijedjete meg! A legtöbbször ilyen eset nem fordul elő, hiszen az érkező diákokat a megérkezéskor az ottaniak fogadják.

Ám visszatérve történetemhez: másnap este találkoztam évfolyamtársaimmal, s elfoglaltam szállásomat. Az egyiket a sok közül ahol fél év alatt laktam. Ez azonban más történet... Bármilyen nehezen indult is a kinttartózkodásom, bármilyen problémákkal is kellett megküzdenem, tudom, hogy életem egyik legemlékezetesebb fél évét töltöttem Párizsban.

Az órarendünk elég zsúfolt volt, gyakorlatilag reggel 9-től este 6-ig (jobb napokon 8-ig), szinte folyamatosan óráink voltak. Kint azonban olyan módszerekkel ismerkedhettem meg, melyekről itthon még nem hallottam, s olyan műszerekkel dolgozhattam, melyekről addig legfeljebb könyvekben olvashattam.

Az évfolyamtársaim gyakran elvittek vacsorázni, táncolni, bulizni, így szép fokozatosan megismertem a párizsi mulatók éjszakai életét is. Ha akkor májusban nem jelentkezem, akkor nem tudnám, hogy némi franciatudással felvértezve milyen remekül el lehet beszélgetni egy spanyol diákkal, akivel sajnos nem találtunk közös nyelvet. Ha nem jelentkezem, akkor nem találkozhattam volna egy megnyerő külsejű néger fiatalemberrel, aki pár mondatom hallatán, csupán az akcentusomból rájött, hogy magyar vagyok (később elárulta, hogy nyelvész, s Kelet-Európa a kedvenc területe). Talán soha nem ismerem meg a párizsi sztrájkok tömegközlekedés-bénító hatását, amihez képest a mi taxissztrájkunk csupán kis, délutáni dugó volt. Talán soha nem ugrott volna csupán nevem hallatára a nyakamba egy lengyel „honfitársam” (mivel a Babinszki név hallatán

szeretett hazája jutott éppen eszébe).

Ha akkor májusban nem jelentkezem, akkor valószínűleg soha nem tudtam volna meg, milyen több órán át egy kötélén lógva egy tengerparti sziklafalon mintát venni. (De ezt valószínűleg te sem fogod megtudni, mert velem ellentétben nem vagy, sőt nem is leszel geológus. Bár ismerek olyan embert, többet is, aki fizikusként kezdte, s mégis geológus diplomát kapott ☺, úgyhogy ne add fel!)

Ha nem töltök kinn fél évet, feltehetően soha nem nézem végig a Louvre teljes gyűjteményét, s a párizsi templomok mindegyikét. S valószínűleg nem térek haza több, mint 30 tekerics filmmel, melyeken Párizs minden zuga megtalálható.

S valószínűleg soha nem látok olyan nagy örömet, egyszerre annyi francia arcán, mint láttam, amikor éppen a gulyáslevesemet burkolták befelé, s nem láttam volna annyi mosolyt, amikor rájöttek, hogy Liszt Ferenc vezetékneve mit is jelent valójában.

Valószínűleg nem láttam volna olyan szomorú szemeket, amikor decemberben elbúcsúztunk, hogy annál vidámabbak legyenek, amikor januárban visszatértem hozzájuk. S mivel azok a vidám szemek vonzanak, még visszatérek hozzájuk!

S még hosszú-hosszú oldalakon át sorolhatnám, hogy mi minden történt velem a Franciaországban töltött idő alatt. Ha te is hasonló élményekre vágysz, vagy csupán szeretnéd bejárni a világot, megismerni más országok egyetemait, egyetemistáit, akkor rajta, figyeld a plakátokat, a hirdetéseket, s ha valami kedvedre valót találsz, vágj bele! Megéri!

Babinszki Edit

Tizenyolcadik PARA - TOR - TÚRA

Show-hajtottál már velünk az őszi erdőn? Hallgattad-e, hogyan mallik a pity? Írtál-e már verset fejen állva? Kerested már a garázdabillegető nyomát? Átkeltél-e már éjjel a folyón? Készítettél már kősziklából papírrepülőgépet? Válaszoltál-e már a szívatóbiztosok blódebbnél blódebb kérdéseire? Egyszóval: *szívatlak-e meg már úgy istenigazából?* (Persze, hiszen felvételizté...) De ha mégis hiányzik életedből ez az élmény, akkor se búsulj! Szervezz 5-15 fős csapatot, és nevezz a **Tizenyolcadik Nagy** (amúgy para) **Tortúrára!** Egész napos túrával egybekötött vetélkedő a budai vagy pilisi hegyekben 2002. október 19-én (a helyszín egyelőre titok). A győztes csapat jutalma a SÜLT MALAC. Utána helyszíni sörös Cola-csapolás, éjszakai buli. Szponzor a Hallgatói Önkormányzat.

A Kétértékű Szívatóbiztoság

Figyelem! Előzetes feladatok is lesznek! Figyeld a Nyúzt, a plakátokat és a Tor-túra honlapját! (<http://ludens.elte.hu/~orangyal/index.html>)

CERN-látogatás

Egy kis nosztalgia, beszámoló a '98-as kirándulásról.

A történet úgy kezdődött, hogy március elején értesültünk róla: a Mafihe március 20-23 között kirándulást szervez Genf városába, pontosabban szólva a CERN-be. Természetesen mi, akkor még negyed-, most már ötödéves mat-fizesek gyorsan lecsaptunk a szegedieknek felkínált helyekre.

A kirándulás rendkívül kedvező árúnak ígérkezett, ám a valutavásárlással mindannyiunk anyagi kerete megcsappant, szűkségünk támadt némi szülői szponzorálásra, de akadt köztünk olyan is, akit kegyeikbe fogadtak az égiek, és lábai elé egy ropogós kétezerest repítettek.

Mindezek eredményeképpen március 20-án délelőtt, 1 hetes Mafihe tagsággal a hátunk mögött, ott lehettünk azon a vonaton, amely egyenest Budapestre vitt minket. Az ELTE Gólyavár előtt a buszon a többiek már türelmetlenül várták érkezésünket. Késtünk... Először, de nem utoljára.

A határhoz érve megálltunk egy kiskocsmánál, hogy még egyszer szívjunk egy kis magyar levegőt.

A délutáni órák Ausztrián át buszozva jó hangulatban teltek el. Gyöngyi pulóvert kötögetett, Attilának aktív közreműködésével. Carlos, Kamilla, Ági, Dezső, Laci és jómagam pedig hódoltunk egyik szenvedélyünknek: az ultizásnak.

Késő este léptük át az osztrák-német határt, amelynek öröme Dezső, Laci és én nekiláttunk, hogy hódoljunk másik nagy szenvedélyünknek: felbontottuk és elszopogattuk otthonról hozott jó magyar borunkat. Közben a busz többi utasa már nyugovóra tért. Mi pedig beüzemeltük a Läger-rádiót, amely egyfolytában Szécsi Pál: Csak egy tánc volt c. slágerét sugározta. A busz sofőre egy idő után leoltotta a világítást a buszban, ennek öröme mi is nyugovóra tértünk.

Másnap reggel már Svájcban voltunk, ahol rövid pihenőnk sikeredett hosszabbra: Ági és Dezső késett egy kicsit a buszról. Már megint a szegediek...

Szombaton 11-óra körül értünk a CERN-be, ahol először a LEP-et, azaz a nagy elektron-pozitron gyorsítót tekinthettük meg 100 méterrel a föld felszíne alatt. MegLEPődtünk, hogy mennyi kábel van itt. Ezen rész megtekintése után megebédeltünk a CERN területén. Ezután Vesztergombi György egy másik üzemszert területére vezetett át bennünket: oda, ahol a felgyorsult részecske végleg elhagyja a gyorsítót. Az üzemszert környékén lévő erdős-füves részen szarvasokat láttunk legelészni, bizonyítván azt, hogy a gyorsító körül nincs az élő szervezetre káros sugárzás. Majd az üzemből detektorokat tekintettük meg. Végezetül Vesztergombi György a jövő évezred palotájába vezetett el bennünket, ahol 2005-től kezdődnek a kutatások.

A CERN látogatás után franciaországi szállásunkat foglaltuk el, majd este rövid városnéző körútra indultunk. A szállodába visszaérve pedig hajnalig tartó ultibajnokság kezdődött, amely Kamilla győzelmével ért véget.

Pár órányi alvás után vasárnap reggel indult el buszunk Genfben, ahol kisebb csoportokba verődve

városnézésre indultunk. Egy genfi parkban óriássakkokra leltünk, itt Attilánk vereséget szenvedett egy nem túl híres svájci nagymestertől. Am kis csapatunk győzelemmel is dicsekedhet: ezt Carlos aratta franciasakkban, igaz, hogy Dezsőt győzven le. Majd egy 3,30 frankos kávézás után néhányan megtekintettük a genfi Természettudományi Múzeumot.

Délután Genfből elindult velünk a busz hazafelé. A német határon ultibajnokunk Kamilla 7 emeletes kártyavárat épített, amely jól bírta a busz rázódását, bár az első éles kanyarban összedőlt.

Lindauban rövid pihenőt tartottunk késő este. Gyorsan találtunk egy mulatót, ahol olyan jól éreztük magunkat, hogy egy picit tovább időztünk a kelleténél. Futottunk a buszra, ám így is elkéstünk. Már sokadszorra...

Németországon át a történelem megismételte önmagát: sofőrünk ránk oltotta a villanyt.

A hétfő reggel már a jéghideg sógoroknál talált bennünket, ahol a reggeli órákban a melki apátságot tekintettük meg, majd hosszas vita eredményeképpen elértük: álljunk meg Bécsben! Itt jó magyar módjára pórol jártunk egy pénzváltóban, jó magyar módjára egy bécsi templomban a magyar labdarúgókért imádkoztunk, hogy verjék meg Ausztria legjobbait (aki esetleg még nem tudná: Ausztria-Magyarország 2-3), s jó magyar módjára megtömtük szatyorjainkat bécsi csomagokkal (csokoládé, sör stb.).

Buszunk délután már repített minket Budapest felé, a határon ismételen megálltunk a kiskocsmában, ahol nagyon meglepődtünk, mikor közöttünk felfedeztük az út elején az országot végleg elhagyni szándékozó barátunkat. Itt Dezső és jómagam egy debreceni barátunk meghívásának is eleget tettünk egy ital erejéig.

A késések ellenére Budapesten mindenki elérte a vonatát. Szeged felé utazván pedig Dezső megkérte az Ági kezét, s így kirándulásunk egy hatalmas legénybúcsúba torkollott...

Rengeteg élménnyel tértünk haza, s aludtunk egy nagyot. A márciusi kirándulás óta ismét járt egy csapat a CERN-ben, de remélem megbánta... hogy nem márciusban volt.

Szabathelyi Norbert

Mafihe-Bolt

Mafihe-kiadású könyvek kaphatók reklámáron!

Sailer K.: Szimmetriák és megmaradási tételek 400 Ft, Rimányi Richárd: Csomók és 3-sokaságok 400 Ft, Fizika és geometria: Az 1997. évi nyári iskola bővített jegyzete 500 Ft, kapható továbbá: Gábos Zoltán: Termodinamika 500 Ft
A fenti árak Mafihe-tagok számára érvényesek.

Ingyen elvihetők: a Mafihe éves jelentései, régi Fizikai Szemlék és Mafigyelők (amíg a készlet tart).

Könyvajánlat leendő fizikusoknak

Az egyes tárgyak előadói általában közlik saját (kötelező) ajánlatukat. Ezért most csak néhány általánosan használható könyvet mutatunk be, illetve olyanokat, amelyek már csak antikváriumban szerezhetőek be. Érdekes a későbbi években szükségessé váló, de ritkán kapható könyvekre azonnal lecsapni. Könyvtárakban is az idejében észbe kapónak van elsőbbsége.

GYAKORI PÁRBESEZÉD:

- Mit lehet használni a zh-n ?
- Természetesen csak a Bronstejnt!

Alapmű:

Bronstejn, I. N. - Szemengyajev, K. A.:

MATEMATIKAI ZSEBKÖNYV,
Műszaki kiadó, több kiadás, legújabb 2000

Ez a nevezetes könyv bizonyos mértékben a középiskolai függvénytáblázat egyetemi párja, rengeteg szükséges matematikai ismeret, módszer, képlet tárháza. Két éve jelent meg a legújabb, több kilós, jelentősen bővített kiadás: a TTK-n kedvezményes áron kapható - így is majdnem 6000 Ft-ért. Érdekes a régebbi, valóban zsebkönyv formátumú kiadásokat felhajtani az antikváriumokban. Emellett mindenképpen meg kell tanulni gyorsan tájékozódni a könyvben, mert a zh-n erre már nincs idő.

Javorszkij, B.M. - Detlaf, A. A.: FIZIKAI ZSEBKÖNYV, Műszaki, 1974

A középszintű (=első 2-3 év) fizikai ismeretek tömör összefoglalása.

Fényes I.: MODERN FIZIKAI KISENCIKLOPÉDIA, Gondolat, 1971

Mély elméleti alapok, széleskörű, részletes, de egységes körkép. Külön ajánlom a termodinamikai és a kvantummechanikai, valamint a fizikai mennyiség fogalmával foglalkozó fejezeteket.

Korn, G. A. - Korn, T. M.: MATEMATIKAI KÉZIKÖNYV MŰSZAKIAKNAK, Műszaki Kiadó, 1975

A fizikus gyakorlatban használt matematikaanyag nagy részének modern, tömör, jól áttekinthető, kereszthivatkozásokkal jól ellátott összefoglalója.

FIZIKAI KÉZIKÖNYV MŰSZAKIAKNAK,
szerk.: Antal J., Műszaki, 1980

Címével ellentétben nemcsak műszakiaknak való. Igen részletesek a statisztikus fizikai és anyagtudományi fejezetek.

FIZIKAI KISLEXIKON, Műszaki, 1977

MATEMATIKAI KISLEXIKON, Műszaki, 1972

Fodor Gy.: MÉRTÉKEGYSÉG KISLEXIKON,
Műszaki, '71

Simonyi K.: A FIZIKA KULTÚRTÖRTÉNETE,
Gondolat, három kiadás

Lenyűgöző mennyiségű fizikai, filozófiai, kultúrtörténeti anyag, egységes, élvezetes tárgyalásmód. A szöveg kb. egyharmada eredeti idézet!

Feynman, R. P.: MAI FIZIKA 1-9. kötet,
Műszaki, két kiadás, +10. kötet: a 9 kötet feladatainak megoldásai

Az egyetem első éveinek fizikaanyaga egyéni, élvezetes előadásban.

Most néhány konkrét tankönyv:

Budó Á.: KÍSÉRLETI FIZIKA, I. - III.
kötet, Tankönyvkiadó, több kiadás.

Részletes, a jelenségek széles körét bemutató, leíró jellegű könyvek. A Kísérleti fizika c. tárgy anyaga.

Landau, L. D. - Lifsic, E. M.: ELMÉLETI

FIZIKA,

I. - X. kötet, Tankönyvkiadó

"A Landau". Minden elméleti fizikusok bibliája. Az első években az I., VII., VI., és II. kötetekre lesz szükséged, előbb-utóbb azonban az egész sorozatot be kell szerezned. Egyes kötetek időnként fél áron kaphatók a Könyvesházban.

További elméleti fizikai tankönyvek:

Budó. Á.: MECHANIKA,

Tankönyvkiadó, több kiadás

Hraskó P.: RELATIVITÁSELMÉLET,

Typotex, 2002

Marx Gy.: KVANTUMMECHANIKA,

Műszaki, több kiadás

Horváth J.: OPTIKA, Tankönyvkiadó, 1966

Horváth J.: TERMODINAMIKA ÉS STATISZTIKAI MECHANIKA, Tankönyvkiadó, 1960

Gábos Z.: TERMODINAMIKA, Kolozsvár 1996

Fényes I.: TERMOSTATIKA ÉS TERMODINAMIKA, Műszaki, 1968

Kittel, Ch.: BEVEZETÉS A

SZILÁRDTESTFIZIKÁBA, Műszaki, 1981

Muhin, K. N.: KÍSÉRLETI MAGFIZIKA,

Tankönyvkiadó, 1985

Nem tankönyvek, de gyakran hivatkoznak rájuk:

Arnold, V. I.: A MECHANIKA MATEMATIKAI MÓDSZEREI, Műszaki, 1985

Wigner J.: CSOPORTELMÉLETI MÓDSZER A KVANTUMMECHANIKÁBAN, Akadémiai, 1979

Neumann J.: A KVANTUMMECHANIKA MATEMATIKAI ALAPJAI, Akadémiai, 1980

Haken, H.: SZINERGETIKA, Műszaki, 1984

Szépfolusy P. - Tél T. (szerk.): A KÁOSZ, Akadémiai, 1982

Penrose, R.: A CSÁSZÁR ÚJ ELMÉJE, Akadémiai, 1994

Számítógépek, gondolkodás és a fizika törvényei.

Hofstadter, D. R.: GÖDEL, ESCHER, BACH, Typotex 1998

Lederman L., Teresi D.: AZ ISTENI A-TOM, Typotex, 1995

További fizika könyvek:

Ivanenko, D. - Szokolov, A.:

KLASSZIKUS TÉRELMÉLET, Akadémiai, 1955

Taylor E. F. - Wheeler J. A.: TÉRIDŐ-FIZIKA, Gondolat 1974

Arcimovics, L. A. - Szaggyejev, R. Z.:

PLAZMAFIZIKA FIZIKUSOKNAK, Akadémiai, '85

Simonyi K.: ELMÉLETI VILLAMOSSÁGTAN,

Tankönyvkiadó, 1967

Marx Gy.: ATOMMAGKÖZELBEN, Mozaik 1996

Néhány fontos matematika (tan) könyv:

Jánossy L. - Gnädig P. - Tasnádi P.:
VEKTORSZÁMÍTÁS I. - III. kötet,

Tankönyvkiadó, 1983

Rózsa P.: LINEÁRIS ALGEBRA ÉS ALKALMAZÁSAI, Tankönyvkiadó, 1991

Pál L.: VALÓSZÍNŰSÉGSZÁMÍTÁS ÉS MATEMATIKAI STATISZTIKA, Akadémiai 1995

Halmos, P. R.: VÉGES DIMENZIÓS VEKTOR-TEREK (nem tudom a koordinátáit, mert valaki kölcsönkérte, és nem adta vissza)

Halmos, P. R.: MÉRTÉKELMÉLET,
Gondolat, 1984

Kósa A.: VARIÁCIÓSZÁMÍTÁS,
Tankönyvkiadó, 1970
Szőkefalvi N. Gy. et al: DIFFERENCIÁL-
GEOMETRIA, Műszaki, 1979
Arnold, V. I.: KÖZÖNSÉGES DIFFERENCIÁL-
EGYENLETEK, Műszaki, 1987
Arnold, V. I.: A DIFFERENCIÁLEGYENLETEK
ELMÉLETÉNEK GEOMETRIAI FEJEZETEI, Műszaki, '98

További ajánlott matematikai
könyvek:

Bíró S.-né - Szabados T.: VEKTORANALÍZIS,
Műszaki, '83
Ponomarjov, K. K.: DIFFERENCIÁLEGYENLETEK
FELÁLLÍTÁSA ÉS MEGOLDÁSA,
Tankönyvkiadó, több kiadás
Beckenbach, E.F.: MODERN MATEMATIKA
MÉRNÖKÖKNEK, 1 - 2 kötet, Műszaki, 1960-65
Fodor Gy.: LINEÁRIS RENDSZEREK ANALÍZISE,
Műszaki, 1967
Farkas M.: SPECIÁLIS FÜGGVÉNYEK,
Műszaki, 1964
Kármán T. - Biot, M. A.: MATEMATIKAI
MÓDSZEREK, Műszaki, 1967
Frank, Ph. - Mises, R.: A MECHANIKA ÉS
FIZIKA DIFFERENCIÁL- ÉS INTEGRÁLEGYENLETEI,
1-2. kötet, Műszaki, 1967
Fried, E.: ÁLTALÁNOS ALGEBRA,
Tankönyvkiadó, 1981
Kantor, I. L. - Szolodovnyikov, A. Sz.:
HIPERKOMPLEX SZÁMOK, Gondolat, 1985
Shannon, C. E. - Weaver, W.: A KOMMUNI-
KÁCIÓ MATEMATIKAI ELMÉLETE, OMIKK, 1986

A Mafihe kiadványai:

Sailer K.: SZIMMETRIÁK ÉS MEGMARADÁSI
TÖRVÉNYEK, 1994
Rimányi R.: CSOMÓK ÉS 3-SOKASÁGOK, 1995
FIZIKA ÉS GEOMETRIA, 1999,
az 1997-es nyári iskola anyaga

Fizikai példatárak:

ELMÉLETI FIZIKAI PÉLDATÁR, 1. - 4. kötet,
Tankönyvkiadó, 1983
Szenvedő elődeid által a gyakorlatokon,
házi feladatként és a zh-kon megoldott (vagy
meg nem oldott) példák gyűjteménye, megol-
dásokkal. Valószínűleg Te is ilyen zh-fela-
datokat kapsz majd (bár nem pont ezeket). Az
első kötetre azonnal szükséged lesz.
ELMÉLETI FIZIKAI FELADATOK,
Tankönyvkiadó, 1962
Még régebbi fizikushallgatók szenvedése-
inek gyűjteménye.
Constantinescu, F. - Magyar E.: KVANTUM-
MECHANIKA FELADATOK, Tankönyvkiadó, 1972
Modern tárgyalásmód, fejezetenként elmé-
leti összefoglaló, és sok részletesen kidol-
gozott feladat.

Matematikai példatárak:

Bolyai-sorozat: (Műszaki Kiadó,
folyamatosan)
A kötetekben az elméleti anyag tömör
összefoglalása, és sok részletesen kidol-
gozott feladat található.
DIFFERENCIÁLSZÁMÍTÁS
INTEGRÁLSZÁMÍTÁS (új kiadás 1993)
TÖBBVÁLTOZÓS FÜGGVÉNYEK ANALÍZISE
DIFFERENCIÁLEGYENLETEK

VEKTORANALÍZIS
MÁTRIXSZÁMÍTÁS
VALÓSZÍNŰSÉGSZÁMÍTÁS
KOMPLEX SZÁMOK
HATÁRÉRTÉKSZÁMÍTÁS
MATEMATIKAI STATISZTIKA
MŰSZAKI MATEMATIKAI GYAKORLATOK
(Fazekas-sorozat) kb. 30 kötet, Műszaki,
folyamatosan

A sorozat kötetei az elméleti anyag tömör
összefoglalása, sok részletesen kidolgozott,
illetve önálló megoldásra szánt feladat mel-
lett a matematikai anyag fizikai és műszaki
alkalmazásait is ismertetik, igen alaposan,
sok példával illusztrálva. A teljes sorozat
részletes címjegyzéke mindegyik kötetben
megtalálható. Hamarosan szükséged lesz a
vektoralgebrát, a többváltozós függvények
analízisét, a vektoranalízist, valamint a
mátrixszámítást bemutató kötetekre.

DIFFERENCIÁLGEOMETRIAI FELADATGYŰJTEMÉNY,
Műszaki, 1974

Fagyjev, D. K. - Szominszkij, I. Sz.:
FELSŐFOKÚ ALGEBRAI FELADATOK, Műsz. '74

További -JATE kiadású - könyvek
ajánlatát lásd e cikket megelőző oldalon.

Ennyi jutott eszembe bemelegítésképpen.
Ezek a könyvek persze mind magyarul
íródtak. De Te, kedves fizikus golyó, ugye
tökéletesen tudsz angolul. Vagy ha nem, hát
sürgősen tanulj meg legalább az ún. **Fdgin-**
english-t, amelyen fizika-ország bennszü-
löttei kongresszusaikon makognak, és
folyóiratcikkekkel bombázzák egymást. (Nem
nehéz: kb. 200 latinból származó tudományos
szakkifejezés, és kb. 10 angol ige,
kizárólag szenvedő szerkezetben alkal-
mazva.) Ha ezt megtanulod, újabb könyvek és
folyóiratok légióihoz férhetsz hozzá a
könyvtárakban. Nem ijesztésképpen:
negyedévben már kötelező angol nyelvű
szemináriumon kell előadást tartanod. Addig
is jó olvasást!

dy

Fizikai Szemle

A Mafihe és az Eötvös Loránd Fizikai Társulat (ELFT)
között létrejött megállapodás értelmében a Mafihe tagjai
kedvezményesen léphetnek be az ELFT-be (ekkor ELFT-
Mafihe tagok lesznek). Belépni ott lehet, ahol a Mafihébe
is (mindenki a saját HB-jénél). Ekkor jár a Fizikai Szemle,
sőt az Europhysics News Letters is, mivel a belépés
automatikusan az ELFT Eurofizika szekciónak tagságát
is jelenti. A Fizikai Szemle előfizetés mindig januártól
decemberig tart, de amennyiben később kapcsolódsz be,
úgy visszamenőleg is megkapod a még raktáron lévő
számokat. (Régi számok a Mafihe-irodából ingyen
elvihetőek.) A Szemle az egyetlen magyar nyelvű átfogó
fizikai folyóirat. Havonta jelenik meg (utcán nem
kapható, csak előfizetéssel juthatsz hozzá), megtalálható
benne a fizikatörténetről kezdve a magyar tudományos
műhelyek kulisszatitkaig sok minden. Az 2002-es évre a
tagdíj ELFT-Mafihe tagok részére 800 Ft plussz
postaköltség, melyet nem kell fizetni amennyiben az
egyetemen veszed át a lapot.

Manó

Eleged volt a zárthelyikből? Gyere velünk nyílt helyre!

~~Hyen még nem volt !!!!~~

dPardon, már volt, de most még jobb lesz!

Ugyanis ezennel meghirdettetik a

NYIFFF '03

azaz a

NYÍLTHELYI FFS FZIQS FELADATOK

immár tizenegyedik versenye.

Helye: az előző versenyeken jól bevált nyílt hely: a szigligeti ifjúsági tábor

Ideje: az előző versenyeken jól bevált idő: 2003. május 1-4.

Nevezhetnek: öt fős csapatok bármely egyetemről.

A bölcs és megvesztegethetetlen zsűri: a jól bevált öreg halak mellett új, de már bizonyított erők: egy korábban többszörösen győztes, a mindenkori zsűrit meghökkenítő vad ötleteiről és a fizikai törvényeket megszegyénítő konstrukcióiról híres csapat válogatott legénysége.

A versenyzőkön kívül érdeklődőket, drukkereket és ellendrukereket, rokonokat és üzletfeleket is szívesen látunk.

Szórakozási lehetőségek: strand, foci, evezés, kirándulás a Tapolcai-medencében, várvívás, éjszakai túra, biliárd, szex, fizika. MI AZ A NYIFFF ?

Új típusú fizikai feladatmegoldó verseny, amelyet először 1993-ban hirdetett meg a Mafihe. A versenyen nemtriviális, ámde megoldható, sőt esetleg több, egymásnak ellentmondó megoldással rendelkező fizikai feladatok szerepelnek. Hogy a mindennapi rutin ne befolyásolja a nyílófélben levő agyakat, a verseny idejére félrevonulunk a világtól (a verseny nevének megfelelően nyílt helyre), ahol a résztvevők csak a feladatokra koncentrálnak. Nem egyének, hanem 5 fős csapatok versenyeznek – a lényeg a jó teammunka. A problémák megoldásához nem egyetemi szintű fizikai és matematikai ismeretekre, hanem fizikai érzékre, józan észre, sok fantáziára és nyílt agyra van szükség. Ezért elsősök is ugyanakkora eséllyel indulhatnak, mint az öregek (a 94-es NYIFFF-en az elsősök csapata lett a második, míg az ötödévesek legjobbjai csak a harmadik helyet szerezték meg.)

A NYIFFF'93 összes feladata megtalálható a Mafigyelő 1993. május–júniusi NYIFFF-különszámában. Ez tartalmazza a NYIFFF feladatait, a résztvevő csapatok névsorát, a hivatalos végeredményt, valamint néhány szubjektív értékelést. Olvasd el! Röviden csak annyit: megépült az univerzális pisilőgép, kiderült, hogy a WC-papír tekercek olykor három és fél dimenziósak, sok érdekeset tudtunk meg a szagok hullámtermészetéről, valamint arról, hogy hány megabyte egy éjszakai túra. A NYIFFF'94-'02 hasonló kiadványa idén őszre várható. Ebből megtudhatod, hogyan fér el egy pulin 220 kg-nyi kosz, milyen a vakondok fizikája, hogyan lehet sörrel autót hajtani, milyen a kacsalábon forgó kastély vízellátása, mekkora

frekvenciával hullámzik a learatott nád, lehet-e strandhomokból vulkáni lávát készíteni, miért zöld a Nap, milyen nagy a legkisebb erdei sivatag, miért hatszögletűek a badacsonyi bazaltoszlopok, hogy működik a lézerkard, az alkoholista belvízszivattyú és a csapkodó szárnyú atomtengeralattjáró, mit mondanak a lebegő rémalakok a szigligeti vár fokán, mekkora vákuum van a fizikusok fejében, hogyan lehet gombfocival kosarazni, dobütéssel gyufásdobozt dönteni, kivel van és hogyan működik az Erő, lehet-e lézertükrökkel megállítani a Földet, parabola-antennával tojásrántottát készíteni, skót dudával pingponglabdát lebegtetni, szemeteszákot hőlégballonná alakítani, és nem utolsósorban: hová tűnt és merre kószál az örült Nyiffes. Eme kiadványok alapos tanulmányozása a nevezni kívánóknak melegen ajánlott! A hálózaton megtalálható a NYIFFF honlapja (<http://nyiff.elte.hu>), amely az összes eddigi feladatot és a versenyek eredményeit is ismerteti.

A verseny itt vázolt lebonyolítási módja véleményünk és immár kilencéves tapasztalatunk szerint üdítően különbözik a hagyományos tanulmányi versenyek, felvételik és zárthelyik hangulatától, ahol magányos diákok török egy szem fejüket egy üres papír felett. A feladatok jellege, a team-munkával járó agyroham és a megoldások előadása során kialakuló-olykor tudományosan is értékelhető - vita a szellemi izgalom mellett jó szórakozást és maradandó közösségi élményt jelenthet. Úgy érezzük, ez a versenyforma találkozott a különböző egyetemeken tanuló fizikus hallgatóság igényeivel, és sikerült évről évre visszatérő hagyományt teremtenünk.

2002-ben régi Nyiff verdenyzőkből szponzori testület alakult. Adományaiknak köszönhetően tekintélyes pénzjutalmat tudtunk átadni: az első helyezett ötfős csapat jutalma 50 000 Ft, a második díj 30 000 Ft, a harmadik díj pedig 20 000 Ft. 1000 Ft-os különdíj adható egyes feladatok kiemelkedő megoldásáért, a legjobb előadásért, valamint a legszebb résztvevőnek.

További részletek és előfeladatok lesznek olvashatók a Mafigyelő 2002. áprilisi számában, a NYIFFF honlapján (<http://nyiff.elte.hu>), az elte.fiz newsgroupban, valamint a fiziks levelezési listán és a különböző helyen lévő plakátokon.

Jelentkezz, figyeld a plakátokat, a Mafigyelőt és a Nyúzt, és csiszold az agyadat!

Nyerd meg Te(csapatoddal) a '03-es NYIFFF-et!

dy

Jó versenyzést, jó agyrohamot, nyolc napon túl gyógyuló poénokat!

Laza Cikk

Egy repülőgép fedélzetén ücsörgök. Az ebédet elvitték már, ilyenkor leginkább csak gondolkodni lehet, vagy olvasni. Úgy döntöttem inkább írok. Köszönetnyilvánítást. Azoknak, akik annyit dolgoznak egy második emeleti irodában, hogy egy öreg Mafihés utazgathasson. Igen, ez a második alkalom, hogy Mafihe-pénzen voltam Portugáliában. Azt hiszem Manóval nekünk jutott a legtöbb utazgatás a Mafihések közül (eddig – olv. szerk.). Nem, nem csak a cserére gondolok. Hanem arra, hogy a Mafihe néha delegál küldöttet bizonyos ülésekre, konferenciákra, és ezeket nem a kiutazó szokta kifizetni.

Hogy mennyire szép hely Coimbra, azt az archívumból megtudhatjátok, mert előző kiküldetésemkor a szerkesztők kiverték belőlem a beszámolót. Számomra mindig romantikus érzés visszamenni valahova, ahol egyszer nagyon kellemes volt. A botanikus kert eukaliptusz fái és orchideái, a szökőkutas parkok, és az egyetemváros sikátorai most sem hagytak érintetlenül. Az 1998-as ICPS-t rendezték ott, azt hiszem a teljes magyar csapat hálás szívvel gondol vissza a szervezőkre. Hugo, az akkori főszervező azóta járt Budapesten, és amikor arról beszéltek, hogy ICPS-eken az egymást ritkán látó régi barátok újra találkoznak, rá gondolok. A szintén Coimbrában tanuló Patricia a portugál konferencián ismerkedett meg annak varázsával, mit jelent egy fizikusszervezethez tartozni, és lelkesedése odáig vitte, hogy tavaly ő volt a világ fizikushallgatóinak királynője (gyk. IAPS elnök). Annyira megtetszett neki a saját szervezőmunkája, hogy nem bírta abbahagyni, most épp nyári iskolát szervez.

Manó írta 96-ban a szegedi ICPS után: „mint szervező az volt a legszebb élményem, amikor a több mint száz résztvevő lelkesen tapsolta meg munkánkat.”

Idén nekünk is lesz lehetőségünk megtapasztalni ezt a tapsot (vagy kifütyülést?), hiszen augusztusban Budapestre érkeznek a világ többi országának fizikushallgatói ill. „Mafihésai”. Nagy fába vágtuk a fejszénket. Kb. 250 embernek szállást és kenyeret adni, megszervezni kirándulásait komoly feladat, de nem teljesen reménytelen.

Hogy miért voltam Portugáliában közpénzen? Ahol voltam, az az IAPS végrehajtó bizottságának ülése volt, itt a nemzetközi elnökség és a különböző projektek vezetői vesznek részt, így egy ICPS szervező is. Végrehajtottunk naponta egy bulizást egy-

két nagyobb zabálást, alvást, meg két ülést. A Nagytestvér, George, csak levélben üzentte meg, mit kell megvitatni, és mit kell végrehajtani, de sem ő, sem az elnökség többi tagja nem jött el, mert túl későn akart repülőjegyet venni. George pedig nagyon szereti a napirendi pontokat, úgyhogy bőségesen ellátott bennünket. De ma éjjel fél kettőkor már végeztünk is. Hogyan nyerjük meg a különböző országok fizikushallgatóit, hogy legyenek IAPS-tagok, honnan szerezzünk pénzt, és hogyan írjuk át az ICPS programtábláját úgy, hogy a jelen levő szervező ne legyen nagyon ideges, ezeken csámcsogtunk. Nos, amíg fizeti valaki az utat, én szívesen csámcsogok ilyesmin.

A fizikuslányok a központban laktak, a fiúkat meg kirakták jó messzire, úgyhogy Patricia, a házigazdánk minden reggel kikocsikázott értünk, éjjel, pedig visszakocsikázott. Az angol Jamessel eléggé kiakadtunk a stíluson: megbeszélte találka 9-kor lett volna,

házigazdánk azonban csak fél 11-re jött ki, de aztán vezetési stílusával behozta a késését a néhány kilométeres úton. Aztán ebédig szócséplés, majd ebéd közpénzen, szócséplés, vacsora, buli. Minden diákmeeting ilyen.

Jaj, de ne higgyétek, hogy ez volt az első! A Mafihe és az IAPS gondoskodik eleget vezetőinek utaztatásáról. Egyszerű, csak a tűz körül kell lenni.

A tűz köré úgy kerültem, hogy a tüzet egy pár évig én raktam. A fizikus-szervezet Portugália után Helsinkibe küldött ki az ICPS-re, majd, mivel ott Manót választották a világ fizikushallgatóinak elnökévé, mint az ő titkára kísérgettem a találkozókra, pl. Mulhouse-ba, mondanom sem kell, egy fillérembe se került. Az utána következő konferenciára szintén ingyen mentem, ezt a Dalmát tengerparton rendezték, Zarában. Ősz-

szel pedig néhány napra Várnába utazom, az IAPS tisztségviselők jutalom kirándulására. Ennél sokkal többet is lehetett volna utaznom, pl. Dublinba, harmadszor is Coimbrába, Dubrovnikba és Lanchesterbe, ezeket azonban egyéb elfoglaltságaim miatt le kellett mondanom.

Az utazó ügynök után a fizikusok utaznak legtöbbit (inkább a geológusok - Mazsi). Úgyhogy jó szakot választottál. És ha benézel az ELTE Északi Tömbjében egy második emeleti kis irodába, könnyen válhat belőled is tűzrakó, aki majd ekképp írja majd emlékiratait.

Mazsx

Iaps szótár

IAPS – Ez egy betűnégyes. Egy bejegyzés alatt álló világszervezetet jelöl: International Association of Physics Students, ennek tagszervezetei a különböző országok fizikus egyesületei, így a miénk is.

Az ~ legfőbb programja az ICPS, emellett üléseket szervez, folyóiratot ad ki, információs hálózatot tart fenn, nemzetközi kutatóintézetekbe szervez látogatásokat és cseregyakorlatot próbál szervezni. IMHO az ~ arra jó, hogy a vezetői utazgassanak.

IMHO – Szerény véleményem szerint (in my honest opinion).

ICPS – A világ fizikushallgatóinak konferenciája: International Association for Physics Students. Idén Budapesten szervezzük, szívünk is eleget vele. Évről évre kb. 300 hallgató gyűlik össze valamely városban kb. 120 euroért. IMHO ennek az az értelme, hogy olcsón beutazhassuk a világot.

JiAPS – Az IAPS folyóirata, minden évben máshol szerkesztik, ezért minden évben gyakorlatlan a főszerkesztő. Nem is tudom, hol szerkesztik idén, mert még egy számot se láttam...

MAFIGYELŐ – Ez a dokumentum leszámítva a Gólyát.

MAFIHE – Ugye nem gondolod komolyan, hogy ezt nem tudod?!

TLA – Ugyanaz, mint a HBR. Szeretem a hárombetűs rövidítéseket!

ORTVAY - VERSENY

Ortvay Rudolf (1885-1945) az elméleti fizika professzora volt a Pázmány Péter Tudományegyetemen a harmincas-negyvenes években (korábban Kolozsvárott, majd Szegeden működött.) Róla nevezték el a Fizikus Diákkör feladatmegoldó versenyét, amely 1970-ben indult útjára, és azóta is minden év őszen megrendezzük.

Az Ortvay-verseny immár öt éve **nemzetközi!** 1998 óta minden évben a magyar versenyzők mellett több mint húsz külföldi diák is küldött be megoldásokat. Idén - az erőteljesebb propaganda és a tavalyi siker nyomán - ez a szám várhatóan jelentősen nőni fog. Ezzel az Ortvay-verseny az első és egyetlen nemzetközi fizikai feladatmegoldó versennyé nőtte ki magát.

A versenyen minden hallgató indulhat, szakra és egyetemre való tekintet nélkül, sőt az is előfordult már, hogy gimnazisták is küldtek be megoldásokat. A résztvevők zöme korábban azonban mindig az ELTE TTK fizikus hallgatói közül kerül ki. Reméljük, hogy a nemzetközi konkurencia megjelenése a többi magyar egyetem fizikus és fizikatanár hallgatóit is ösztönzi a versenyen való indulásra.

Az Ortvay-versenyt minden évben október végén - november elején rendezzük meg, idén november 1-től 11-ig tart. Időtartama tíz nap, péntektől hétfőig, így két hosszú hétvége is belefér. A feladatokat pénteken, pontban délben az egyes egyetemek helyi szervezőinél lehet átvenni (pontos helyszínnek a plakátokon). Ugyanebben a pillanatban a feladatok magyar és angol nyelven megjelennek a verseny weblapján (<http://ortvay.elte.hu/>) is. A megoldásokat a helyi szervezőknél kell leadni hétfő délig, illetve faxon vagy elektronikus levélben lehet elküldeni a szervezőknek.

Minden évben kb. harminc feladatot tűzünk ki, ezek az elméleti fizika legkülönbözőbb területeiről, illetve a hétköznapi életben felmerülő fizikai problémák köréből valók. Nehézségi fokuk a tréfástól a valódi megoldatlan tudományos kérdésig terjedhet (a hovatartozás azonban csak megoldásuk során derül ki...). A feladatok nagy része eredeti, még nem publikált probléma, és csak végzsükség esetén nyúlunk (titkos, külföldi) feladatgyűjteményekhez. A feladatok kítűzői az egyetemen, a KFKI-ban, stb. dolgozó fizikusok, akiből a szervezőbizottságnak kb. két-három hónapos munkával sikerül kipróbálnia egy vagy több érdekes feladatot, valamint az ígéretet, hogy a beérkező megoldások értékelését is elvállalják. Az utóbbi években többször előfordult, hogy egy felsőbb éves hallgató tűzött ki társainak néhány (zaftos) feladatot. Ez a lehetőség bárki előtt nyitva áll!

Minden versenyző tíz feladat megoldását adhatja be (magyar vagy angol nyelven), melyeket szabadon választ a kiadottak közül. Természetesen vannak olyan feladatok, amelyekhez az alsóbbévesek hozzá sem tudnak szagolni (bár érték már a zsűrit meglepetések). Ez azonban senkit se riasszon el, hiszen bőven akad elsőéves ismeretekkel megoldható, illetve inkább józan eszt és fizikai érzéket kívánó feladat is.

A feladatok megoldásához minden segédeszköz

használható. Ebbe beleértendő pl. a számítógép is, mindenféle könyv és folyóirat (de nem értendő bele a felsőbbéves haver, bár ezt a zsűri úgysem tudja ellenőrizni, ha meg is próbálja). Ha a megoldáshoz szükséges információkat, alapötleteket, részletszámításokat megtaláltad valamelyik könyvben vagy folyóiratban,

nem szükséges az egész lemásolni, lehet rá

hivatkozni a forrás pontos megjelölésével. (Előfordult már, hogy a versenyző megtalálta azt az eredeti cikket, amelyet a feladat kítűzője olvasott, és amely kítűzésre inspirálta: ez a zsűri kockázata, a megoldó pedig nem az iskolának, hanem az életnek tanult: az élesben menő tudományos problémamegoldáskor sem kell minden számítást előlről kezdeni, legalább ilyen fontos a jó irodalomkutatás.)

Az egyes feladatokat külön lapon, név, egyetem, szak és évfolyam feltüntetésével kell beadni. A beérkezett megoldásokat a zsűri szétosztja, a feladatok kítűzői pedig értékelik. Minden feladatra max. 100 pontot lehet kapni, az abszolút maximum tehát 1000 pont. (1992-ben előfordult 910 pontos dolgozat is!) A zsűri összesíti a pontokat, majd ünnepélyes keretek közt kihirdeti az eredményt, átadja az okleveleket és a pénzdíjakat. A versenyzőket évfolyamonként értékeljük, tehát elsős létedre is nyugodtan kaphatsz első díjat. Az értékelés rugalmas, több első, második, harmadik díj, illetve dicséret is születhet évfolyamonként. Egyes nehezebb feladatok különlegesen kiemelkedő megoldásáért a feladatot kítűző és javító javaslatára a zsűri különdíjakat is adhat. A helyezetteknek pénzjutalom is jár, ennek pontos összege a verseny szponzorai pillanatnyi adakozó kedvétől függ. (Az utóbbi években az ELTE TTK Hallgatói Alapítványa, a TTK Dékánja, az Eötvös Loránd Fizikai Társulat, a Pázmány-Eötvös Alapítvány, a Kvark Alapítvány, a Mafihe, a KFKI RMKI, a Pro Physica Hallgatói Alapítvány, valamint magánszemélyek szponzorálják a versenyt.)

Az eredményhirdetéssel a verseny nem ér véget. Pár éve felelevenítettük azt a korábbi szokást, hogy az eredményhirdetéssel egybekötött minikonferencia keretében az egyes feladatok legjobb megoldója/i ismertetik megoldásukat. Ezt esetenként vita követte. Az ötlet sikert aratott, nem csak a verseny résztvevői jöttek el, hanem érdeklődő hallgatóság is szép számban jelent meg. Ezt a rendezvényt az utóbbi időben megtisztelte jelenlétével maga a Fizikus Mikulás is.

Egyben (már most!) felkérjük e rendezvény

előadóit, azaz a feladatok legjobb megoldóit, hogy letisztázzott, átfésült megoldásukat írásban is adják be. Az Elméleti fizikai feladatgyűjtemény sok feladata is Ortvy-példaként kezdte pályafutását. Lehetőséget kaptunk arra is, hogy a legérdekesebb feladatokat és megoldásukat a versenyzők tolmácsolásában leközljük a Fizikai Szemlében. Pár éve már meg is jelent az 1991-es verseny egyik érdekes patkányelméleti problémája.

Az évek során az Ortvy-verseny komoly rangot

Az Ortvy-verseny weblapja:

<http://ortvy.elte.hu/>

vívott ki magának. Az itt elért eredményeket, helyezéseket és dicséreteket figyelembe veszik a doktori iskolára vagy külföldi ösztöndíjakra jelentkezés során, és sok pontot érnek a Mafihe által szervezett cseregyakorlatok pontrendszerében is. A nemzetközivé válás tovább emeli a verseny rangját, a győztesek és helyezettek presztízsét.

Várunk tehát a harmincharmadik, egyben az ötödik nemzetközi Ortvy-verseny résztvevői között.

További részletes információkat a Mafigyelő és a Nyúz októberi számaiban, és a minden érintett egyetemen kirakott plakátokon találsz majd.

dy

ICPS

azaz International Conference for Physics Students avagy, „Már megint nem alszunk egy hétig, de megéri”

Az ICPS az IAPS nemzetközi fizikus diákszervezet egyetlen, de hagyományos rendezvénye, melyet minden évben más országban rendeznek meg. Története már a múlt homályába vész. Néhányan azért még emlékeznek rá, hogyan is kezdődött...

1986-ban, néhány mindenre elszánt egyetemista arra gondolt, hogy lehetőséget kellene teremteni a fizikushallgatóknak, hogy előadói képességeiket nemzetközi közönség előtt gyakorolhassák és fejleszthessék. Ekkor született meg az ICPS gondolata.

A rendezvény gerincét egy tudományos konferencia alkotja. Erre a résztvevők egy-egy poszterrel, vagy 20 perces előadással készülnek. Ezeket téma szerint szervezett szekcióüléseken mutatják be az előadók. Mindenki beülhet és meghallgathatja azt az előadást, amelyik érdekli őt.

Az előadásokat, természetesen nem magyarul tartják, ezért nem árt kicsit angolul is tudni. Ha valaki csak „fizikál” tud, már az is elegendő lehet. Sokszor találkoznak itt hasonló témakörben dolgozó vagy közös érdeklődéssel rendelkező emberek, s az így kialakuló kapcsolatok hasznosnak bizonyulhatnak a későbbi külföldi ösztöndíjak, tanulmányutak során is.

A konferencián részt vesznek vendégelőadók is, akik olyan, a világ minden részéből érkező egyetemi tanárok, kutatók, akik fontosnak tartják, hogy munkájukkal, kutatási szakterületükkel megismertessék már a fiatalokat is. Az ő előadásai mindig teltház előtt zajlanak, de ezeken kívül van még, Gab két évvel ezelőtti megfogalmazása szerint: „kismillió jobb-rosszabb (általában fizika tárgyú, bár némelyik kissé bárgyú ☺) előadás”.

Az első ICPS-re Budapesten került sor, majd egy évre rá megalakult az IAPS (International Association of Physics Students), mely fő céljának a további ICPS-ek szervezését tekintette. 1996-ban újra Magyarországra, meghozta Szeged adott otthont a rendezvénynek, majd néhány külföldi próbálkozás (Bécs, Coimbra, Helsinki, Zadar, Dublin) után újra kis hazánk, Budapest kapta meg az ICPS2002

megrendezésének jogát. Ezt erősen köszönhetjük annak, hogy velünk egy időben, Budapesten tartja az EPS (European Physical Society) háromévenkénti konferenciáját, melyen az összes tagország tudósai részt vesznek.

Az idei ICPS előkészítése már lassan lezárul, és ha többet akarsz megtudni a konferenciáról, szervezőkről, akkor látogass el a <http://icps.mafihe.hu/> címre.

A tudományos- és munkaüléseken kívül azonban sort kerítünk még kulturális találkozókra is, ahol megismerkedhettek a világ minden tájáról idesereglett fizikus palántákkal. Az ide látogató hallgatók kirándulásokon, fogadásokon, és egyéb kulturális rendezvényeken vesznek részt. Megmutatjuk nekik fővárosunk, ami néhány napra otthonuk lesz. Szervezünk még úgynevezett Nemzeti Estet is, ahol a különböző delegációk bemutatják egymásnak nemzeti ételeiket és italaikat, dalaikat és táncaikat. Ezért már a különleges kaják és a jó buli miatt is érdemes ide eljönni. Sokszor születtek már életre szóló élmények és barátságok ezen események alatt.

Bár a jelentkezést már lekéstétek, de ha kedvetek van a gólyatábor előtt, augusztus 21-25-ig részt venni a konferencián (mely ugyan 27-ig tart, de rátok a gólyatáborban nagyobb szükség van...), akkor jelentkezhetek még szervezőnek, hostessnek, amivel még pénzt is kereshettek. Jelentkezni lehet a zsofi@top.elte.hu címen, vagy a 30-498-3661-es telefonszámon József Zsófiánál, a konferencia egyik szervezőjénél.

Ha kedvet kaptál, s eljössz, akkor találkozunk augusztusban! S ha idén mégsem jönél, akkor jövőre, az idei konferencián megválasztott helyszínen (ami mellelleg már el van döntve, de ezt csak most tudtam meg: Odense (Dánia))!

Sziget nyomán

Szerkesztői elszólás:

Együtt-egymással, velem-nélkül

(Zsófi, ezt csak neked!)

MAFIHE , MAFIHE **Irigyellek benneteket.**

Irigyellek benneteket, mert ti most lépitek át az egyetem kapuját. Én már lassan magam mögött hagyom...

Irigyellek benneteket, mert elöttetek áll öt szép év. Nem állítom, hogy könnyű, sőt néha nagyon nehéz, s kemény, de szép. Életetek legbolondabb, legboldogabb, legbulisabb öt (hat, hét...) éve lesz, látom. Az enyém az volt...

Irigyellek benneteket, mert elöttetek még ott a gólyatábor (ahova ugye elmentek? Kötelező!). Az idei gólyatábor, a jövő évi, az azutáni...

Irigyellek benneteket, mert elöttetek még ott vannak a Tortúrák (minden tavasszal és ősszel). Amik előtt a csapat indulót ír, maskarát ölt, előfeladatokat gyárt, s a szívatóbiztosok titkos vágyait próbálja kitalálni...

Irigyellek benneteket, mert elöttetek még ott vannak a Túlélőversenyek (minden évben 2-3). Amik előtt az ember edzi testét-lelkét, s amikor felvirrad a nagy nap hegyen-völgyön át tör a bozóton, hogy minél több bonuszt begyűjthessen, s a nap végén keserűen vegye tudomásul, hogy bár egész nap azt hitte, tudja hol van, kiderül, hogy mégsem...

Irigyellek benneteket, mert elöttetek még ott vannak a NYISK-ek. Mintha az ókorban járnánk... Egy tanár körül pár tucat diák ül az erdő szélén a fák alatt, s bonyolult tudományos problémákról beszélget. Néha a szakács is beleszól a vitába, s csak a bennfentesek tudják, hogy ő valójában az analízis kitérnő tanára. Az arra járók megbámulják őket, talán kicsit bolondnak nézik, talán irigykednek, hogy ők nem lehetnek ott... Rátok még várnak a cseregyakorlatok, s a külföldi ösztöndíjak, amik alatt rengeteg dolgot megtanul az ember (pl. a szállodák nyitva tartásáról és a metrók jegykezelőiről...).

Irigyellek benneteket, mert elöttetek még ott vannak az Eötvös-napi papírrepülőgép-versenyek, az élősakk, s az egyéb bolondabbnál bolondabb vetélkedő. Várnak titeket a csütörtöki „Budaörsi koleszos bulik”, s ott lesznek a Mafihe palacsintázó-délutánjai, melyektől általában „szaglik” (talán inkább illatozik – olv. szerk.) az egész lépcsőház... Rátok még várnak a csütörtök reggeli Gnädig-kupák, dgy 4-(5-6-...) óra hosszú vektor ZH-i, az elektronika véget

nem érő, vagy már azthitemmindjártvégedeügytűnikcsakmostkezdődik laborjai...

Ti még csak most kezditek a TO (Tanulmányi Osztály) előtti sorban állást, mely sport arról ismerszik meg, hogy ha reggel te vagy az első, aki a belép az álmos portás által kinyitott kapun, a TO elé érve már legalább ketten állnak előtted, s amikor épp te kerülnél sorra valamiért éppen öt percre elszalad Ágota (aki már az első héten fogalomná válik számotokra is), s mire visszaér már sajnos véget ér a fogadási idő, de sebjaj, másnap... S amikor ezek után éhesen elmész a menzára (mely nálunk nincs csak a Műszaki Egyetemen), kiderül, hogy már csak spenót van, de az is már csak feltét nélkül, s ekkor szomorúan beülsz a könyvtárba, ahol két perc alatt hőemberré fagsz, mivel a légkondicionáló túl jól működik...

Irigyellek benneteket, mert elöttetek még ott vannak a vizsgák előtti áttanult éjszakák, s a vizsgákat követő, a siker megkoronázására rendezett végtelen bulik, melyeket csupán a következő vizsga előtti éjszaka szakíthat meg... Rátok még vár a számtalan előadás, ami alatt úgyis a Mafigyelő vagy a Nyúz rejtvényét fejtitek majd, vagy a Mondok egy... rovatot olvassátok, esetleg tanáraitok aranyköpéseit gyűjtitek az utóbbi rovatba.

Irigyellek benneteket, mert rátok még vár sok-sok ICPS, melyen sajnos még egyszer sem vettem részt, bár tavaly elindultunk Dublinba, ahova el is jutottunk csak még nem volt ICPS, mikorra pedig már lett, mi már egy szigettel odébb álltunk. De talán idén...

Irigyellek benneteket, mert elöttetek még ott vannak a Mafigyelő szerkesztésével töltött éjszakák, melyek nagy része azzal telik el, hogy már megint lefagyott a windows-os gép, hol van a HomewardBound font, ki ette meg a pizzámat, hova tűnt a főszerkesztő, ki húzta ki a cikkem 3/4-ét...

Irigyellek benneteket, mert ti most békésen alszotok, míg én az éjszakába nyúlva írom a lelkesítő cikkeket...

S végül irigyellek benneteket, mert nektek csak egyszer kellett végigolvasni az újságot (bár remélem, még sokszor előveszitek), nekem azonban többször is, mert én olvasószerkesztettem...

Mazsi

Cikkírók:

ELTE: Borsányi Szabolcs, Dávid Gyula, Horváth Gábor, József Zsófia, Jurányi Fanni, Gohér Attila, Harangozó Katalin, Major Márton, Szókovács Róbert, Végh Dávid

SZTE: Serényi Tamás, Untener Kornél

BME: Láposi Levente, Nyakas Péter, Vértesi Róbert

Főszerkesztő: Gönci Balázs

Olvasószerkesztők: Babinszki Edit, Dávid Gyula, József Zsófia

Magyar Fizikus Hallgatók Egyesülete

1117 Budapest,

Pázmány Péter sétány 1/A.

Tel.:372-2701

www.mafihe.hu

mafigyelo@mafihe.hu

Nyomda: OOK-Press Kft.

Készült: 400 példányban

Felelős kiadó: Kópházi József

MEDVEVESZEDELEM

Meredek hegyek, fellegek, epresék. Rettenetes rengetegben jellegzetes jelet lelek. Ez medvel! Tervem remek: Elejtem! Kezem s fegyverem medve veszte lesz!

Fegyverembe medvellenes repeszeket teszek, melyek ezer sebet ejtenek. Reszkess, medve!

Merre rejtezhet e beste? Megkeresem! Szerencse fell! Jelet lesem, s megyek. S meglelem: hegynek pereme lemetszve, verem belseje fekete, medve jele befele megy. E helyen lehet medve rejteke, melyen rendszeresen elheveredhet.

Kezem nem remeg, fegyverem emelem. BEENGI!!! Felleg kevereg, medve lelke ellebeg.

Nem ???

NEM!!!

Felleg elrebben, medve felemelkedve lilkemet remegtetve felel tettemre:

– Fegyveres emberke, reszkess!!! Feleselned felesleges, elmenned meg lehetetlen. Terved testem s lilkem veszte lehetett, de e szerfelett helytelen tetted neked lesz vesztedre. Rettenetest teszek veled, s reszketeg tested dermedten temetve lesz.

– Ne tedd ezt velem! Kegyelmezz!

– Legyen. Vezekelhatsz, s kegyelmet lelhatsz: Engedelmes leszel, s kedvemre teszel. Cseledet megemlegeted, s szervemet megemlegeted. Leheleted melenget, nyelvemet pergeted, s kedvemet emeled. Nedvemet nyeldekelve lilkedet megmentheted. Szexes tetted nemtelen lesz, de helyes, s nem lesz felesleges. Rendben?

Egek! Egy meleg medve! Elvesztem. Megtegyem? Eme tett nekem rettenetesen kellemetlen lesz, de rettegek, s egyebet nem tehetek:

– Megteszem... – rebegem.

Medve szerve felmered, nyelvem pereg, nedve megered. Nyelem...

Befejeztem. Medve hetet szellent, s elmegy.

Nyert.

Nyerjen? Beleegyezzek? Lilkem sebe, testem szennyfelel: Nem, ez lehetetlen! Tervemet be kell fejeznem, s eme beste tette ellenszert kell keresnem. Fegyverem gyenge, veszedelmesebbet kell szereznem.

CCCP (eszszeszser) sereghez elmegyek. Szeszt szerzek, melyet ezek szeretnek, s hetente negyven vederral megvedelnek. Elrebegem esetemet. Ezredesnek szeme sem rebben. Jelez, s Medvegyev s Klementyev egy rekeszt cepelnek be. Benne fegyver, mely egyetlen percben hetvenezret kelepel.

Rettenetes fegyveremet hegyre emelem, s felszerelem. Lilkem sebe, ellenszered medve rettenetes veszte lesz! Rengeteg repeszt eregetek be e medveverembe. Medve, neked befellegzett! Reszketve lesek. Nem, nem! Medve nevet. (Ez egy Mad Max!) Felfedez! Termetes szerve meredez. Elmereng, s eseteket elemez:

– Megegyelek? Beledet feltekerjem? Testedet szerteszedjem? Esetleg ...lehetne... esmeg tejfeletem lefetyelned... Eegen, eegen...

Legyen. Nyelvem fel-le, szenvedek. (E hely nem Nemes-medves!) Medve teste meg-megremeg. (Neked e tett remek, te bestel! De megemlegeted feleletemet!)

Medve szerve leereszt, elengedem. Leheveredve kegyesen

elereszt. De nem, ez nem lehet veszedelmes esetem „The End”-je. Szert kell tennem egy szerkezetre, mellyel elveszejthetem e beste szerzetet.

Fegyverek fegyvere kell nekem! Telexezem tengeren keresztül: Teller Ede, segedelmet esengék! Eme remek elme felelete: Lesd el tervemet, mellyel levtertem ferdeszem sereget.

Nem, ez rettenetes szerkezet! De... yes, persze, mester!

Tervezek s szerelek. Szerkezetem elve: ezerszer ezer erget bevezetve csepp elemek megrepedeznek, cseppebbeket eregetnek, s ezek egyre hevesebben repesztenek csepp elemeket. Rendszerem begerjed. Meleg lesz, melyben szerves egyedek nem lehetnek elevenek.

Kezdem. Szerkezetemet medveverembe helyezem. Reszketeg kezekkel gerjesztem. Jellegzetes felleg kevereg, melyet fegyverem keltett. Hegy megremeg, cseppekre pereg. Repesve leselkedem, medvetetemet keresek. Merre lehet feje, melyet fegyvertermembe szegezhetek? Meglelem. De egek, ez megrezzen! Egy szellemmedve! Nem, ez eleven! Termetes vesszeje eget ver, feje nedvez. Keze nekemszegezve, szemembe nevet.

Elereszt egy *sentence*-t, melyet nevemmel s tettemmel egyetemben rengeteg ember emleget. (Medve nem e-vel rebegte ezt el.) Veleje: rendszeres erremenetelem eredete nem medve veszte terve, de szerve nedve nyeldeklete, mely nekem kedvemre lehet.

Nekem?! De medve!! ...Lehet! Szerved merre? Gyere! Elkezdem.

Rettenetes. De nem...!

Begerjedek. Ez remek! Szeretem!

...MACI...!!!

(Meglehet: e helyet rendszeresen felkeresem, s medveszerves tettemet estelente enkedvemre megteszem. Esetemet meglesheted: esztendeje letelve, helye Zemplen erdeje. Gyere!)

dgy & Kismaj